

ПРОФ. Д-Р ИВАН ДАКОВ, ЗАМ.-РЕКТОР НА ТЕХНИЧЕСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ, ГР. СОФИЯ:

Само тясното сътрудничество между средните и висшите училища може да съдейства за развитието на образователната ни система

- Проф. Даков, Вие участвахте в проведената в края на миналата учебна година национална конференция на тема "Взаимодействието между средното и висшето образование - перспективи и решения", организирана от Синдиката на българските учители. Каква е Вашата гледна точка към поставените проблеми и какво трябва да се направи за укрепване на партньорството между средното и висшето образование у нас за цялостното развитие и усъвършенстване на образователната ни система?

- Националната конференция на тема "Взаимодействието между средното и висшето образование - перспективи и решения", организирана от Синдиката на българските учители, беше навременна и много полезна, тъй като участваха представители на средното и висшето образование и се проведе директен и ползотворен диалог. На този форум се акцентира на проблемите, произтичащи от незадоволителната подготовка на завършващите средно образование, която е основната причина за все по-големия брой напускащи университетите след първи и втори курс поради несправяне с усвояването на преподавания материал. За съжаление на този форум не остана време да се дадат повече примери за добри практики във взаимодействието между средното и висшето образование. Затова

Иван Даков е машинен инженер, професор по организация и управление на производството. Завършва ВМЕИ в гр. София през 1977, специалност "Технология на машиностроенето", специализация "Организация и управление на машиностроенето". Специализира в областта на производствения мениджмънт, индустриалния инженеринг, маркетинговите изследвания и индустриалния мениджмънт в СССР, Германия, Белгия, Великобритания, САЩ. Защищава дисертация (д-р) на тема: "Изследване и усъвършенстване на оперативното управление на производството в гъвкавите автоматизирани участъци за механична обработка" (ВМЕИ - София, 1991). Професионалната си дейност започва като технолог в НИИ по икономика и организация на машиностроенето, н. с. III ст. (1978). Постъпва във ВМЕИ в София като асистент в катедра "Организация и икономика на машиностроителното производство". Бил е зам.-декан и декан на Стопанския факултет на ТУ - София. От 2014 г. е зам.-ректор по учебна дейност, качество и акредитация на Университета. Основни области на научната му и преподавателска дейност са: производствен инженеринг и мениджмънт, индустриален инженеринг и мениджмънт, маркетингови изследвания. Автор е на редица учебни издания и научни статии.

използвам случая, за да Ви запозная с натрупания от Техническият университет (ТУ) - София, опит. ТУ - София, е един от малкото университети в страната, в структурата на който са включени и две средни училища - Технологичното училище "Електронни системи" (ТУЕС) - София, и Професионална гимназия по компютърни технологии и системи (ПГКТС) - Плевен. Тези две училища осъществяват своята дейност под методичкото ръководство на съот-

ветния факултет на ТУ - София, а за научни ръководители са назначени едни от най-изявените професори на университета. В двете училища преподавателите са висококвалифицирани специалисти, назначени с конкурс и статут на университетски преподаватели, а при необходимост се използват и асистенти, доценти и професори от ТУ - София, което съдейства за повишаване равнището на подготовката на завършващите и за бързото им адаптиране към

университетските условия и изисквания. През тази есен около една трета от абитуриентите на тези две училища станаха студенти в ТУ - София, а приетите през предходните години са едни от най-добрите студенти. Затова и интересът към двете училища е много голям, като за едно място в ТУЕС - София тази година се бориха над пет кандидати. Даденият пример е доказателство, че само тясното сътрудничество между средните и висшите училища може да съдейства за развитието на образователната ни система.

- Каква е днешната визия на Техническият университет - София? Има ли интерес у младите хора към техническите и приложните науки? Каква е подготовката, която получават при Вас, и успяват ли да се реализират на пазара на труда?

- Тази година ТУ - София, чества своя седемдесетгодишен юбилей. За тези седем десетилетия той се утвърди като водещ технически университет и най-голям научноизследователски център в областта на техническите науки в страната. Според рейтинговата система ТУ - София, е в топ три на университетите у нас, като заема първо място в инженерните професионални направления. ТУ - София, е един от малкото университети у нас, които успя да преизпълни приема си за обучение по държавна поръчка в условията на демографска криза и увеличаващ се брой на българските студенти в чуждестранни висши училища. Радостно е, че освен традиционно много голям интерес към компютърното и телекомуникационното инженерство се наблюдава връщане на интереса към машинното инженерство. Завършващите изброените специалности имат най-високи стартови работни заплати, а в индустрията има хроничен недостиг на такива специалисти. За равнището на завършващите ТУ - София, красноречиво говори и фактът, че издаваните бакалавърски и магистърски дипломи се признават в страните от Европейския съюз и САЩ и много от тях успешно се реализират на външния трудов пазар.

- Добре подготвени ли са кандидат-студентите в средното училище при така очертаващата се все по-осезаема тенденция за липса на учители по природо-математическите дисциплини, които да будят интереса им към техническите науки, да ги насърчават към изследвания. Какви мерки трябва да се предприемат според Вас в тази насока?

- За съжаление равнището на подготовката на кандидат-студентите по математика и физика непрекъснато спада, което ни принуждава да провеждаме допълнителни часове извън предвидения по съответните учебни програми хорариум, за да осигурим необходимия минимум от знания за успешното усвоя-

ване на преподавания материал по фундаменталните дисциплини в областта на инженерството. За да се привлечат достатъчно учители по природо-математическите дисциплини, е необходимо да се издигне статусът на българския учител и да се подобри материалното му стимулиране при постигане на високи резултати в образователния процес.

- Вашето семейство е един отличен пример за истинско взаимодействие между висшето и средното образование. Съпругата Ви е уважаван и ценен учител професионалист. Какво най-често си споделяте по преподавателски?

- Въпреки че се стараем всички да не говорим за работа, в много случаи обсъждаме възникналите служебни проблеми през деня и се опитваме съвместно да открием причините, които ги предизвикват. Освен това преподавателската работа не е високоплатена, не се приема от обществото като високопрестижна, а изисква ежедневна задълбочена подготовка, осъвременяване на преподавания материал и самоусъвършенстване, което в повечето случаи е за сметка на пренебрегването на някои семейни задължения и води до възникване на допълнително напрежение в семейството.

- Какви са вижданията Ви за бъдещо сътрудничество между Техническият университет - София, и Синдиката на българските учители?

- Синдикатът на българските учители е отличен пример за отстояване на интересите за своите синдикални членове, като периодично успява да осигури повишаване на заплатите на учителите и средствата за издръжка на средното образование. В това отношение синдикатите в областта на висшето образование има както да почерпят като положителен опит от Синдиката на българските учители, за да не се допуска начинаещ асистент да има по-малка заплата от начинаещ учител. От моята съпруга, която е синдикален лидер в училище, също съм запознат и с полаганите по синдикална линия грижи за кариерното развитие и повишаването на професионалната квалификация на учителите чрез различни съвременни форми на обучение и работа по образователни проекти.

- Вашето пожелание към учителите?

- Да бъдат живи и здрави, да не се огъват пред трудностите в нашето динамично и в някои случаи хаотично променящо се всекидневие, да продължават възрожденската идея на просветители и да утвърждават престижа на учителската професия.

ЕЛЕНА ВЛАДИМИРОВА, ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СДРУЖЕНИЕТО НА БЪЛГАРСКИТЕ НАЧАЛНИ УЧИТЕЛИ:

За нашата работа е ценна оценката на учителите, родителите и учениците

- Г-жо Владимирова, скоро Сдружението на българските начални учители ще навлезе в десетата си годишнина. С какви чувства ще я посрещнете?

- С удовлетвореност от свършената работа. Ис много нови приятели, с благодарността, която срещаме сред учители и ученици.

- В какви посоки се разви дейността на Сдружението?

- Много ценно за нас е сътрудничеството с Департамента за информация и усъвършенстване на учители към Софийския университет "Св. Климент Охридски". Подпомагаме ги активно. Тази година сме организирали над 200 учители, които да повишат квалификацията си.

- Работите и с българите в чужбина?

- Да, най-вече с училища в Западните покрайнини в Република Сърбия. Помагаме им в закупуването на учебници и учебни помагала, които са необходими за учебния процес по български език и литература. На ОУ "Христо Ботев" в Цариброд ще помогнем при издаването на юбилеен алманах. Тази година те ще се включат и в нашите състезания. Стремим се чрез образованието да пазим мостовите с родината на родителите им.

- Виждаме, че един от партньорите ви е Софийският университет?

- Благодарни сме за това сътрудничество. Те ни подпомагат методически, организационно и най-общо казано с огромния си потенциал. Знанията и опитът на нашите преподаватели са изключително ценни.

- Освен партньори имате и недоброжелатели?

- Всяка показана слабост я приемаме и се стремим да я коригираме. Но не приемаме непрофесионални твърдения, клевети и дори лъжи. За нас истинската оценка е на учителите, родителите и учениците.

- Състезанията на Сдружението се развиват успешно, нали?

- Да, и ще продължават да се развиват успешно. Броят на участниците с всяка изминала година се увеличават. А това ни кара да бъдем крайно отговорни и професионални в работата си.

- Какви са отношенията ви със Синдиката на българските учители?

- Неколкостотин учители работят за Сдружението и много от тях са членове на Синдиката на българските учители. Сътрудничеството ни е безценно. Ние сме изключително благодарни, че най-голямата професионална организация в България оценява положително и подкрепя нашата работа.

Интервю на Красимир НИКОЛОВ

Интервю на Велина АНТОВА